

Νεοελληνική Γλώσσα

Β'
Γυμνασίου

Τετράδιο Σπουδής
α τεύχος

 ΑΡΝΟΣ
Online Education

Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
1851-1911

★ **100%** ★
ΕΠΙΤΥΧΙΑ
Μέθοδος
ΑΡΝΟΣ

Τετράδιο Σπουδής - Γιατί;

Το Τετράδιο Σπουδής ΑΡΝΟΣ είναι βασισμένο στη Μέθοδο ΑΡΝΟΣ, ένα σύστημα μάθησης με Στόχους – Υλοποίηση – Πιστοποίηση.

Βοηθάει το μαθητή να οικοδομήσει τη σκέψη του βήμα-βήμα, απλά και κατανοητά. Είναι Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο βάσει του οποίου γίνεται η διδασκαλία στο online μάθημα με «φυσικό» τρόπο. Ο δάσκαλος γράφει και υπογραμμίζει παράλληλα με το μαθητή.

Το Τετράδιο Σπουδής αποτελείται από:

- ★ Οπτικοποιημένη Θεωρία με ροή & συνέχεια
- ★ Ασκήσεις για Διδασκαλία και Εξάσκηση
- ★ Συνδυαστικές και Επαναληπτικές Ασκήσεις
- ★ Θέματα Προσομοίωσης Εξετάσεων

Πιστοποίηση Γνώσεων

Σε προγραμματισμένες ημερομηνίες διεξάγονται online ή/και δια ζώσης **Επαναληπτικά Τεστ Αξιολόγησης** στα οποία ο μαθητής πιστοποιεί και επαληθεύει τις γνώσεις του.

Για τους Γονείς

Πώς ο γονέας μπορεί να έχει εικόνα και εποπτεία στην πρόοδο του παιδιού του;

Το Τετράδιο Σπουδής είναι σχεδιασμένο με τέτοιον τρόπο για τη βήμα – βήμα εξάσκηση του μαθητή, μεταβαίνοντας με ασφάλεια από τα πιο απλά στα πιο σύνθετα. Επίσης, είναι ένας φυσικός τρόπος ο Γονέας να ελέγχει την πρόοδο του παιδιού του.

Πώς γίνεται η εποπτεία από το γονέα;

Σε κάθε μάθημα ελέγχει την ορθότητα των λύσεων, την κατανόηση και τη συμμετοχή του παιδιού στα μαθήματα.

Διδασκαλία στον ΑΡΝΟ σημαίνει:

- ★ Απεριόριστη μελέτη με video lessons
- ★ Αυτομάθηση στο App Arnos Learn
- ★ Coaching εξατομικευμένο
- ★ Μοτίβα Μάθησης και Εξάσκησης
- ★ Κάθε Απορία για εμάς είναι Πρόκληση!

★ Μέθοδος ΑΡΝΟΣ

Η **Μέθοδος ΑΡΝΟΣ** οδηγεί κάθε μαθητή, ανεξαρτήτως γνώσεων ή επιπέδου, να μελετά από το επίπεδο όπου αισθάνεται άνετα, ώστε να διαμορφώσει γερές βάσεις για μάθηση.

Live Διδασκαλία Το online μάθημα γίνεται με φυσικό τρόπο, γιατί συνδυάζει την Τεχνολογία, το Πνεύμα, την Οργάνωση και την Εμπειρία.

Τετράδιο Σπουδής Είναι ο οδηγός για τη διδασκαλία του μαθήματος, την εξάσκηση του μαθητή και την πραγματοποίηση της online διδασκαλίας με Λόγο, Εικόνα και Παρατήρηση.

Καθηγητής Είναι ο σκηνοθέτης της διδακτικής πράξης, ο οποίος δρα σε ένα οργανωμένο εκπαιδευτικό οικοσύστημα με Στόχους, Μαθησιακό Πλάνο και Ευθύνη.

«Μέθοδος ΑΡΝΟΣ... το καταστάλαγμα μιας πορείας 35 ετών με εκπαιδευτικές και εκδοτικές επιτυχίες, με ταξίδια πολιτισμού, συμμετοχή σε Διεθνείς Εκθέσεις και αποτυχίες... μα, κυρίως, η παρακαταθήκη του ζευγολάτη πατέρα - Αρνού.»

Γιάννης Π. Κρόκος

Τετράδιο Σπουδής

Τεύχος Α΄

Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου

Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο
για Διδασκαλία και Μελέτη

- Οδηγός για τη Διδασκαλία του Καθηγητή
- Οδηγός για τη Μελέτη του Μαθητή
- Διδασκαλία Online με φυσικό τρόπο
- Τόπος Εποπτείας Προόδου από το Γονέα
- Διδασκαλία με Πιστοποιημένους Καθηγητές ΑΡΝΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2021

Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου – Τετράδιο Σπουδής 1^ο τεύχος

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η ολική, μερική ή περιληπτική αναπαραγωγή και μετάδοση έστω και μιας σελίδας του παρόντος βιβλίου κατά παράφραση ή διασκευή με οποιονδήποτε τρόπο (μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό κ.λπ. – Ν. 2121/93, άρθρο 51).

Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τις δημόσιες υπηρεσίες, βιβλιοθήκες, οργανισμούς κ.λπ. (άρθρο 18). Οι παραβάτες διώκονται (άρθρο 13) και τους επιβάλλονται κατάσχεση, αστικές και ποινικές κυρώσεις σύμφωνα με το νόμο (άρθρο 64-66).

Συντακτική Ομάδα Κέντρου ΑΡΝΟΣ

Διευθυντής σειράς:

Ιωάννης Π. Κρόκος

Συνεργάτες:

Νικολέττα Καββαδία

Αγγελική Χαιρέτη

ΑΡΝΟΣ ONLINE EDUCATION

Προλογικό σημείωμα

Το Τετράδιο Σπουδής της Νεοελληνικής Γλώσσας για τη Β' Γυμνασίου έχει σκοπό να βοηθήσει το μαθητή να βελτιώσει τον τρόπο με τον οποίο μελετά και να τον οδηγήσει στο μέγιστο γνωστικό δυναμικό του. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της ευρείας γκάμας ασκήσεων που περιλαμβάνει, οι οποίες συνδυάζονται με τα βασικά σημεία της θεωρίας της κάθε ενότητας. Με αυτό τον τρόπο, ο μαθητής κατανοεί πλήρως τη θεωρία και ταυτόχρονα εξασκείται σε αυτή.

Πρόκειται για υψηλού επιπέδου υλικό με σκοπό την ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Το Τετράδιο Σπουδής μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την καθημερινή εξάσκηση, κατανόηση και επανάληψη, αλλά και για την κάλυψη γνωστικών κενών. Περιέχει ενισχυτικές ασκήσεις με βαθμό δυσκολίας, που αυξάνεται σταδιακά, παρέχοντας ταυτόχρονα συνοπτικά τη θεωρία που απαιτείται, ώστε να υποβοηθούν τη σκέψη και την αντίληψη. Αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τους εκπαιδευτικούς, καθώς παρέχει όλα τα δεδομένα που χρειάζονται, ώστε να αξιολογήσουν και να εξηγήσουν στους μαθητές με τον σωστό τρόπο.

Το Τετράδιο Σπουδής είναι εύχρηστο και λειτουργικό, καθώς ο μαθητής θα βρει ασκήσεις που καλύπτουν ολόκληρη την ύλη του σχολικού βιβλίου, με αποτέλεσμα να εξασκηθεί στην κατανόηση κειμένων, στην περίληψη, σε λεξιλογικές, συντακτικές, γραμματικές ασκήσεις, αλλά και στην παραγωγή γραπτού λόγου. Τα έξυπνα tips θα τον βοηθήσουν να θυμηθεί τη θεωρία και να την εφαρμόσει «επί τόπου» στις ασκήσεις. Μέσα από τη διαβάθμιση της δυσκολίας των ασκήσεων, κάθε μαθητής μπορεί να ενισχύσει τα γνωστικά κομμάτια στα οποία νιώθει αδύναμος, να τονώσει τις γνώσεις και την αυτοπεποίθησή του.

Το Τετράδιο Σπουδής αποτελεί ένα χρήσιμο «εργαλείο» για το μαθητή που θέλει να προετοιμαστεί κατάλληλα για τις εξετάσεις στο τέλος του σχολικού έτους. Η επιλογή των ασκήσεων που περιλαμβάνει έχει γίνει σύμφωνα με τις απαιτήσεις των εξετάσεων. Επιπλέον, τα Κριτήρια Αξιολόγησης, τα οποία βρίσκονται στο τέλος της κάθε ενότητας, έχουν σκοπό την επαφή και εξοικείωση του μαθητή με ασκήσεις που θα ζητηθούν στις τελικές εξετάσεις.

Καββαδία Νικολέττα

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Περιεχόμενα

1^η ΕΝΟΤΗΤΑ Από τον τόπο μου σ' όλη την Ελλάδα.....	3
2^η ΕΝΟΤΗΤΑ: Ζούμε με την οικογένεια	19
3^η ΕΝΟΤΗΤΑ: Φίλοι για πάντα.....	33
4^η ΕΝΟΤΗΤΑ Το σχολείο στον χρόνο.....	49
   Η Τάξη Ανάποδα: Ανατρέποντας τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας.....	51
5^η ΕΝΟΤΗΤΑ Συζητώντας για την εργασία και το επάγγελμα	64
6^η ΕΝΟΤΗΤΑ: Παρακολουθώ, ενημερώνομαι και ψυχαγωγούμαι από διάφορες πηγές (ΜΜΕ, διαδίκτυο κτλ.).....	80
7^η ΕΝΟΤΗΤΑ: Βιώνοντας προβλήματα της καθημερινής ζωής.....	98
8^η ΕΝΟΤΗΤΑ Συζητώντας για σύγχρονα κοινωνικά θέματα	114
9^η ΕΝΟΤΗΤΑ: Ταξίδι στον μαγικό κόσμο του διαστήματος.....	130

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

1^η ΕΝΟΤΗΤΑ Από τον τόπο μου σ' όλη την Ελλάδα

Θέματα της ενότητας:

- Κατανόηση κειμένων
- Η μορφή των υποκειμένων
- Εντοπισμός αχώριστων μορίων-προθημάτων
- Σχηματισμός σύνθετων λέξεων
- Η δομή της παραγράφου
- Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου

Α' Κείμενα

1^ο : Καστοριά: Αρχοντικά, γουναράδικα και βόλτες στη λίμνη

Η Καστοριά δεν είναι εύκολη πόλη. Το κρύο είναι τσουχτερό, οι δρόμοι της είναι μπερδεμένοι και η λίμνη δεν σε βοηθάει στον προσανατολισμό. Πόσες φορές χάθηκα στα στενά της δρομάκια! Και κάθε φορά που ανακάλυπτα τη λίμνη και πίστευα ότι είχα βρει το δρόμο μου, συνειδητοποιούσα ότι βρισκόμουν μπροστά σε ένα ακόμη κομμάτι της που δεν είχα ξαναδεί. Μια τεράστια γυάλινη επιφάνεια, παγωμένη από το κρύο, καθρέφτης όλων, ακόμη και του επίμονου ήλιου, βρίσκεται σχεδόν κάθε στιγμή μπροστά μου. Σαν να κινούνται σχεδόν όλα γύρω της. Η λίμνη Ορεστιάδα έχει ανακηρυχθεί από το υπουργείο Πολιτισμού μνημείο φυσικού κάλλους. Η δε Καστοριά εισβάλλει σε αυτήν, χτισμένη στο διάσελο μιας χερσονήσου, ενώ οι δύο πλευρές της λίμνης που συναντά συνιστούν τη νότια και τη βόρεια παραλία.

Αρκετοί ερασιτέχνες ψαράδες κάθονται στις ακτές της με το καλάμι στο χέρι, περιμένοντας με τις ώρες κάτι να τσιμπήσει. Και κάμποσοι άλλοι παίρνουν τα μικρά βαρκάκια και απομακρύνονται από τις ακτές για να ψαρέψουν. Ίσως η καλύτερη βόλτα στην πόλη περιλαμβάνει περίπατο δίπλα στη λίμνη, κάτω από πλατάνια και οξιές και με το βλέμμα πάντα καρφωμένο στην υδάτινη επιφάνεια. Ο παραλίμιος περίπατος

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

φαίνεται να είναι το... must της πόλης. Κορίτσια στην εφηβεία κάνουν ποδήλατο, ηλικιωμένοι κύριοι, τυλιγμένοι στα χοντρά παλτά τους, σταματάνε για να ξεκουραστούν στο παγκάκι, μαμάδες κυνηγούν τα μικρά τους, φωνάζοντας να απομακρυνθούν από το νερό, μικροπωλητές πωλούν χύμα φασόλια, ενώ Ρώσοι τουρίστες βγάζουν με ενθουσιασμό φωτογραφίες, φορώντας γούνινα καπέλα.

Δεκάδες αρχοντικά διαδέχονται το ένα το άλλο, άλλα ερειπωμένα και ένα βήμα πριν από την κατάρρευση και άλλα αναστηλωμένα και περήφανα. Χάρη σε αυτά τα αρχοντικά αλλά και στους περίπου 70 ναούς (βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς), η Καστοριά αποτελεί προορισμό για ιστορικούς και ερευνητές. Ο πλούτος της πόλης σε μνημεία δεν έχει εκτιμηθεί ακόμα στο σύνολό του. Οι επιστήμονες κυκλοφορούν ανάμεσα στα χαλάσματα, κοιτώντας με επιμονή τους τοίχους και ελπίζοντας να ξύσουν το σοβά και να αποκαλύψουν μια τεράστια τοιχογραφία. Ονειρεύονται να ανοίξουν μια παλιά υπόγεια πέτρα και να ανακαλύψουν παλιούς θησαυρούς και οικογενειακά φυλαχτά.

Η αναστήλωση των αρχοντικών γίνεται πάντα με σεβασμό στην παράδοση και την ιστορία του κτιρίου, με ειδικούς μελετητές, αρχιτέκτονες και διακοσμητές που γνωρίζουν τη μακεδονίτικη και ειδικά την καστοριανή αρχιτεκτονική. Μάλιστα, κάποια από τα αρχοντικά έχουν μετατραπεί σε παραδοσιακούς ξενώνες.

Λίνα Καπετάνιου, Καθημερινή, 11/11/15 (διασκευή)

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Αφού διαβάσετε προσεκτικά το κείμενο, να χαρακτηρίσετε κάθε μια από τις ακόλουθες περιόδους λόγου ως Σωστή ή Λάθος:

α) Το κρύο στην Καστοριά είναι τσουχτερό, οι δρόμοι της είναι μπερδεμένοι, αλλά η λίμνη σε βοηθάει στον προσανατολισμό. _____

β) Η καλύτερη βόλτα στην πόλη περιλαμβάνει περίπατο δίπλα στη λίμνη, κάτω από πλατάνια και οξιές και με το βλέμμα πάντα καρφωμένο στην υδάτινη επιφάνεια. _____

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

- γ) Δεκάδες αρχοντικά διαδέχονται το ένα το άλλο, όλα ήταν αναστηλωμένα και περήφανα. _____
- δ) Ο πλούτος της πόλης σε μνημεία εκτιμήθηκε πολύ νωρίς από τους επισκέπτες της πόλης. _____
- ε) Η αναστήλωση των αρχοντικών έγινε χωρίς τον απαιτούμενο σεβασμό στην παράδοση και την ιστορία του κτιρίου. _____

2. Γιατί η Καστοριά αποτελεί προορισμό για ιστορικούς και ερευνητές;

---

3. Πώς γίνεται η αναστήλωση των αρχοντικών;

---

4. Να γράψετε έναν πλαγιότιτλο για κάθε παράγραφο του κειμένου.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2^ο ΚΕΙΜΕΝΟ:

Ανάμεσα στον ουρανό και τη θάλασσα, ποτισμένα από την πελαγίσια αρμύρα, σαν σπάνια μαργαριτάρια, προβάλλουν διάσπαρτα στο πέλαγος τα νησιά της Ελλάδας. Μικρά και μεγάλα, με «θαλασσινές και στεριανές πολιτείες», οχυρωμένες πολλές φορές ακόμη με κάστρα, με μικρότερα κάτασπρα χωριά, αρχοντικά και απλά σπίτια, ανηφορικά λιθόστρωτα, αμπέλια και ελαιόδεντρα, ανεμόμυλους και πολυάριθμες εκκλησίες, προσφέρουν απλόχερα τη γοητεία τους και προκαλούν τον επισκέπτη να τα γνωρίσει.

Είναι δύσκολο να περιγράψει κανείς την ομορφιά των νησιών, με την πανάρχαια ιστορία, τα μνημειακά κατάλοιπα όλων των εποχών, τους θρύλους που μπλέκονται με το παρελθόν και ζωντανεύουν σε κάθε βήμα. Κάθε νησί και μια ξεχωριστή ιστορία.

Όπως έγραψε ο Οδυσσέας Ελύτης, «η Ελλάδα ακουμπάει στη θάλασσα». Τα τρία τέταρτα του ελληνικού εδάφους βρέχονται από θάλασσα και από αυτά μόνον το ένα πέμπτο, 25.000 τ.χλμ. περίπου, είναι νησιά. Ο αριθμός τους ξεπερνάει, μαζί με τις μικρές νησίδες, τις 3.000. Από αυτά τα 167, μόνον, κατοικούνται.

Τα περισσότερα από τα νησιά απλώνονται στο χώρο του Αιγαίου πελάγους και χωρίζονται σε εννέα ομάδες. Στα νότια βρίσκεται η Κρήτη, το μεγαλύτερο νησί από όλα. Στο κέντρο, στην καρδιά περίπου του Αιγαίου, είναι ένα σύνολο από μικρά και μεγάλα νησιά, οι Κυκλάδες. Στα νοτιοανατολικά υπάρχει ένα ακόμη σύνολο νησιών, τα Δωδεκάνησα, λίγο βορειότερα τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και ακόμη βορειότερα τα νησιά του Βορείου Αιγαίου. Κοντά στις ακτές της ηπειρωτικής Ελλάδας υπάρχει ένα ακόμη μεγάλο νησί, η Εύβοια, στα βορειοανατολικά της οποίας απλώνονται οι Σποράδες. Τέλος, ανάμεσα στην Πελοπόννησο και την Αττική βρίσκονται τα νησιά του Σαρωνικού και του Αργολικού κόλπου.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Τα γραφικά τοπία των νησιών, το ήπιο κλίμα, οι όμορφες ακρογιαλιές και το πλήθος των μνημείων προσελκύουν πολυάριθμους επισκέπτες, που μπορούν να περάσουν ενδιαφέρουσες διακοπές.

Ε. Καρποδίνη – Δημητριάδη, Τα ελληνικά νησιά, Εκδοτική Αθηνών

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Να γράψετε έναν τίτλο για το παραπάνω κείμενο.

---

2. Να γράψετε έναν πλαγιότιτλο για κάθε παράγραφο του κειμένου.

---

3. Πού απλώνονται τα περισσότερα από τα νησιά και πώς χωρίζονται;

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

4. Τι προσελκύει πολυάριθμους επισκέπτες, ώστε να περάσουν ενδιαφέρουσες διακοπές;

Β. Ασκήσεις Εμπέδωσης

1. Να υπογραμμίσετε τα υποκείμενα των ρημάτων και να σημειώσετε δίπλα ποια μορφή έχουν:

- α) Η Καστοριά δεν είναι εύκολη πόλη. (_____)
- β) Οι μαμάδες κυνηγούν τα μικρά τους, φωνάζοντας να απομακρυνθούν από το νερό. (_____)
- γ) Ο πλούτος της πόλης σε μνημεία δεν έχει εκτιμηθεί ακόμα στο σύνολό του. (_____)
- δ) Οι επιστήμονες κυκλοφορούν ανάμεσα στα χαλάσματα, κοιτώντας με επιμονή τους τοίχους. (_____)
- ε) Η αναστήλωση των αρχοντικών γίνεται πάντα με σεβασμό στην παράδοση και την ιστορία του κτιρίου. (_____)

Tips

Το υποκείμενο το βρίσκουμε όταν ρωτάμε ποιος κάνει αυτό που λέει το ρήμα.

π.χ.: Ο μαθητής έλυσε την άσκηση.

Ποιος; -> Υποκείμενο: Ο μαθητής

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

2. Να υπογραμμίσετε τα υποκείμενα των ρημάτων και να τα μεταφέρετε στον άλλο αριθμό:

Η λίμνη Κερκίνη γεννήθηκε από ένα φράγμα που δημιουργήθηκε το 1932 και με το πέρασμα του χρόνου μεταμορφώθηκε σε ένα ειδυλλιακό σκηνικό. Άνθρωποι και ζώα, πουλιά και δέντρα, χωράφια και καλαμιές, νερό και ψάρια δημιουργούν μία ατμόσφαιρα ξεχωριστή. Το δασάκι δίπλα στη λίμνη είναι ιδανικό για περπάτημα.

Ενικός Αριθμός

η λίμνη

Πληθυντικός Αριθμός

οι λίμνες

---

3. Να εντοπίσετε τα αχώριστα μόρια-προθήματα και τις λέξεις από τις οποίες σχηματίζονται οι παρακάτω λέξεις. Να χωρίσετε τις λέξεις στα δύο μέρη από τα οποία έχουν σχηματιστεί.

	Αχώριστα Μόρια-Προθήματα	Χωρισμός λέξεων
αρχικλέφτης	<hr/>	<hr/>
αμφίδρομος	<hr/>	<hr/>
επικάλυψη	<hr/>	<hr/>
δύσμορφος	<hr/>	<hr/>
ημίγλυκος	<hr/>	<hr/>
περισώζω	<hr/>	<hr/>

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

συνοδηγός _____
υποδιευθυντής _____
άκακος _____
ξεκλειδώνω _____

Tips

Αχώριστα μόρια είναι λέξεις, οι οποίες δεν μπορούν να σταθούν μόνες τους στο λόγο. Χρησιμοποιούνται ωστόσο, για την παραγωγή άλλων λέξεων.

4. Συμπλήρωσε τις παρακάτω προτάσεις με ένα από τα παρακάτω υποκείμενα: η συντροφικότητα, ψυχαγωγία, μια σταγόνα, το χιούμορ, ευχαρίστηση.

- α) Το πώς _____ γίνεται σύννεφο, το σύννεφο βροχή και το νερό της βροχής πάλι σύννεφο πολλοί συγγραφείς το έχουν διαλέξει ως θέμα, για να πλάσουν ιστορίες.
- β) Καμιά _____ δεν είναι φθηνότερη και καμιά _____ διαρκέστερη από το διάβασμα.
- γ) Τίποτα δεν ενώνει τόσο τους ανθρώπους όσο _____ στην πνευματική απόλαυση.
- δ) _____ συμβάλλει στην ανάπτυξη της νοημοσύνης του παιδιού.

5. Σχηματίστε σύνθετα με τα αχώριστα λαϊκά μόρια και τις παρακάτω λέξεις:

λέξεις	αχώριστα μόρια	σύνθετα
φλούδα	ξε-	_____
αξιόπιστος	ανα-	_____
θεμιτός	α-	_____
σκέλη	ανα-	_____

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

όπλο	α-	_____
πόρτα	ξε-	_____
αίμα	αν-	_____

Tips

Τα αχώριστα λαϊκά μόρια προέρχονται από τα Νέα Ελληνικά.

6. Στην παρακάτω θεματική πρόταση να αναπτύξετε τις λεπτομέρειες και την πρόταση κατακλείδα:

Θεματική πρόταση: Όσοι αποφασίσουν να επισκεφτούν την περιοχή στην οποία μένω θα εντυπωσιαστούν από αυτά που θα αντικρίσουν.

Λεπτομέρειες:

Κατακλείδα:

---

7. Να γράψετε την κατάλληλη θεματική πρόταση και τις απαραίτητες λεπτομέρειες, ώστε να ταιριάζουν με την πρόταση Κατακλείδα που σας δίνεται:

Θεματική πρόταση:

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Λεπτομέρειες:

Κατακλείδα: Έτσι λοιπόν, η ζωή των πολιτών στον δήμο μας θα γίνει καλύτερη.

8. Να βρείτε τη δομή των παρακάτω παραγράφων:

α) Γλώσσα και σκέψη είναι αξεχώριστες. Είναι αδύνατο να μιλήσει κανείς χωρίς να σκεφτεί, ούτε να σκεφτεί χωρίς λέξεις. Η γλώσσα ντύνει τη σκέψη μας και η σκέψη τροφοδοτεί τη γλώσσα. Όσο πιο βαθιά σκέφτομαι τόσο πιο συγκροτημένα μιλάω κι όσο πιο ευκρινώς μιλάω τόσο πιο καθαρό είναι το μυαλό μου. Όσο πιο μακριά πετάει η σκέψη μου τόσο ανακαλύπτω λέξεις για να της δώσω υπόσταση. Δεν μπορώ με φτωχό λεξιλόγιο να αναφερθώ σε απαιτητικές έννοιες ούτε να εκφράσω συναισθήματα με λεκτική πεζότητα. Αλλά και ο τρόπος που μιλάει κανείς δηλώνει τον τρόπο που σκέφτεται. Οι λέξεις δεν είναι συμπληρωματικά στοιχεία αλλά σήματα προς τα έξω του μέσα μας κόσμου. Οι λέξεις είναι ουσία. με αυτές σημασιολογούμε, αξιολογούμε, κρίνουμε. Με αυτές εκδηλώνουμε χαρά ή λύπη, ενθουσιασμό ή απογοήτευση. Αλλιώς δεν γίνεται. Να λοιπόν γιατί είναι αδύνατο να ξεχωρίσουμε τη γλώσσα από τη σκέψη.

Θεματική πρόταση:

Λεπτομέρειες:

Κατακλείδα:

β) Δεν ήξερα πώς ν' αρχίσω το μάθημα των γαλλικών. Σκέφτηκα πως το καλύτερο θα ήταν, για να κάνω τα παιδιά να ενδιαφερθούν για το μάθημα, να τους μιλήσω πρώτα για τη Γαλλία. Την έδειξα λοιπόν στο χάρτη που ήταν κρεμασμένος στον τοίχο. Ύστερα άνοιξα ένα λεύκωμα με τοπία και μνημεία του Παρισιού που είχα πάρει μαζί μου στο σάκο. Μίλησα στα παιδιά για τον πολιτισμό της Γαλλίας. Τους είπα πως

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

αποτελεί έναν από τους στύλους του δυτικού πολιτισμού καθώς και τι χρωστούν οι λαοί στη Γαλλική Επανάσταση. Τέλος, έκανα ό,τι μπορούσα για να κινήσω το ενδιαφέρον τους. Η μέθοδος αυτή είχε επιτυχία.

Θεματική πρόταση: _____

Λεπτομέρειες: _____

Κατακλείδα: _____

γ) Αναντίρρητα, η τεχνολογία επέφερε κοσμογονικές αλλαγές στον πολιτισμό και αποτέλεσε ευλογία για τον άνθρωπο. Είναι αλήθεια ότι μετέτρεψε την εργασία, χάρη στα μέσα που εξασφάλισε, από επίμοχθη και επώδυνη σε άκοπη και απλή διαδικασία. Παράλληλα, απομάκρυνε το φάσμα της πείνας από ένα μεγάλο τμήμα της ανθρωπότητας και απάλλαξε τον άνθρωπο από την ασφυκτική κυριαρχία της φύσης. Αξίζει, επίσης να παρατηρηθεί ότι με τη συνδρομή της τεχνολογίας ανάπτυξης τα πολιτιστικά αγαθά αποτελούν πλέον πλήγμα των περισσότερων ανθρώπων του πλανήτη. Αβίαστα, λοιπόν, συνάγεται το συμπέρασμα ότι τα παραπάνω στοιχεία, χωρίς να εξαντλούν τον πίνακα των προσφορών της τεχνολογίας προς τον άνθρωπο, δικαιώνουν το χαρακτηρισμό της ευλογίας που της αποδίδεται.

Θεματική πρόταση: _____

Λεπτομέρειες: _____

Κατακλείδα: _____

δ) Η τίγρη είναι καλή αλλά και αυστηρή μητέρα-δασκάλα. Ακόμα και την ώρα του παιχνιδιού και της ξεκούρασης παρακολουθεί τα μικρά της, τα συμβουλεύει και, αν χρειαστεί, τα μαλώνει. Μόλις γίνουν ενός έτους, αρχίζει να τα διδάσκει την τέχνη του κυνηγιού σε τρία βήματα: πρώτα βρίσκουμε το θήραμα από μακριά, μετά το πλησιάζουμε αργά αργά και αθόρυβα και τέλος ορμάμε και χώνουμε τα δόντια στο λαιμό του για να το σκοτώσουμε αμέσως. Τα τιγράκια εξασκούνται κυνηγώντας το ένα το άλλο!

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Θεματική πρόταση: _____

Λεπτομέρειες: _____

Κατακλείδα: _____

ε) Η δημοκρατία προϋποθέτει νόμους και οι νόμοι τη δημοκρατία. Γιατί το λέμε αυτό; Μήπως δεν υπήρχαν νόμοι στις μοναρχίες, πριν επινοηθεί η δημοκρατία; Βεβαίως υπήρχαν. Οι νόμοι όμως σε μοναρχικά ή ολιγαρχικά καθεστώτα είχαν μια πολύ μεγάλη διαφορά σε σχέση με τους δημοκρατικούς νόμους: αποφασίζονταν από τον βασιλιά και τους άρχοντες αλλά δεν ίσχυαν γι' αυτούς. Ίσχυαν μόνο για τα υπόλοιπα μέλη της κοινωνίας. Ο βασιλιάς και οι άρχοντες ήταν υπεράνω των νόμων. Στη δημοκρατία, αντίθετα, όλοι οι πολίτες μπορούν να συμμετέχουν στη δημιουργία των νόμων (μέσω των αντιπροσώπων τους) και οι νόμοι ισχύουν για όλους, έχουν αυτό που οι νομικοί ονομάζουν καθολική εφαρμογή: δεν εξαιρούνται ούτε αυτοί που κατέχουν τα ανώτερα δημόσια αξιώματα, όπως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ή ο Πρωθυπουργός.

Θεματική πρόταση: _____

Λεπτομέρειες: _____

Κατακλείδα: _____

Tips

Θεματική περίοδος. Μία πρόταση που εκφράζει την κύρια ιδέα της παραγράφου, το θέμα.

Λεπτομέρειες / Σχόλια. Μερικότερες ιδέες που διασαφηνίζουν και αναπτύσσουν την κύρια ιδέα της παραγράφου, τη θεματική περίοδο. Αποτελούν την ανάπτυξη του θέματος της παραγράφου.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Κατακλείδα. Ολοκληρώνει τη μορφή της παραγράφου. Αποτελεί, δηλαδή, το συμπέρασμα.

9. Να βρείτε τον τρόπο ανάπτυξης των παρακάτω παραγράφων:

(1) Όλες οι δραστηριότητες του ανθρώπου, που στρέφονται σε κάθε τομέα (οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό, επιστημονικό, ηθικό, καλλιτεχνικό, θρησκευτικό) είναι εκφράσεις της ζωής και του πολιτισμού, γι' αυτό στοιχειοθετούν αυτό που αποκαλούμε πολιτισμική παράδοση. Λόγου χάρη: το άροτρο, η κοινοτική οργάνωση, το νομοθετικό πλαίσιο, η δράση του πολίτη, οι λατρευτικές εκδηλώσεις, όλα αυτά εκφράζουν την ανθρώπινη προσπάθεια, αποκαλύπτουν τη ζωή μιας κοινωνίας, διατηρούνται αυτούσια και αναμορφώνονται ή επιζούν μόνο ως σύμβολα στη μνήμη των λαών.

Τρόπος ανάπτυξης παραγράφου:

(2) Ένα χάσμα χωρίζει το Σωκράτη από τους σοφιστές. Ο Σωκράτης ζητήσει τη μία και καθολική έννοια, τη μία και καθολική αλήθεια, ενώ οι σοφιστές υποστήριζαν τις πολλές γνώμες για το ίδιο πράγμα. Επίσης και στον τρόπο της ζωής υπάρχει ριζική αντίθεση μεταξύ σοφιστών και Σωκράτη. Οι σοφιστές ήταν έμποροι γνώσεων, ενώ ο Σωκράτης υπήρξε ένας άμισθος δάσκαλος και ερευνητής της αλήθειας. Το μόνο κοινό μεταξύ των σοφιστών και του Σωκράτη ήταν ότι κι αυτός κι εκείνοι διαπίστωσαν ότι η παραδεδομένη μόρφωση και παιδεία δεν ήταν αρκετή για την εποχή τους.

Τρόπος ανάπτυξης παραγράφου:

(3) Με την ξένη γλώσσα ερχόμαστε σε επικοινωνία, επιπόλαιη ή βαθύτερη, με τις ξενόγλωσσες λογοτεχνίες και με τον ευρωπαϊκό πολιτισμό. Γιατί η γνώση μιας ξένης γλώσσας που μαθαίνουμε δε μας αποκαλύπτει μόνο, από τις άμεσες πηγές, τους θησαυρούς της σοφίας ενός ξένου λαού, τόσο απαραίτητες για μας· αν προσέξουμε την ιδιοτυπία της ξένης γλώσσας και μελετήσουμε την εθνική της λογοτεχνία, μας φέρνει

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

σ' επαφή με τη σκέψη και την ιδιοφυΐα του λαού της· μας μεταφέρει από τον ορισμένο και πάντα περιορισμένο ορίζοντα της μητρικής γλώσσας – που σα δική μας και γνώριμη από τη βρεφική ηλικία δε μας αφήνει συνήθως να πάρουμε απόσταση – σε ιδίωμα διαφορετικό. Μας πάει στην ψυχολογία και στη νοοτροπία άλλου λαού, διαφορετική από τη δική μας. Μας ανοίγει ένα νέο κόσμο και σα να μας χαρίζει μια καινούρια ψυχή.

Τρόπος ανάπτυξης παραγράφου: _____

(4) Την εξουσία πλέον κατείχαν τέσσερα πρόσωπα. Ο Διοκλητιανός ανέλαβε τη διοίκηση των ανατολικών επαρχιών με έδρα τη Νικομήδεια της Μικράς Ασίας, ο Μάξιμος τη διοίκηση της Ιταλίας και της Αφρικής με έδρα το Μεδιόλανο (σημερινό Μιλάνο), ο Γαλέριος των βαλκανικών επαρχιών με έδρα το Σίρμιο της Σερβίας και ο Κωνσταντίνος ο Χλωρός των δυτικών επαρχιών με έδρα τους Τρεβήρους (Trier) της βορειοανατολικής Γαλατίας.

Τρόπος ανάπτυξης παραγράφου: _____

(5) Ο φανατισμός αποτελεί γενικά ένα αρνητικό κοινωνικό φαινόμενο, το οποίο όμως επιδρά αρνητικά και στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του ατόμου. Ο φανατισμένος άνθρωπος υποστηρίζει ιδέες χωρίς προηγουμένως να τις έχει αξιολογήσει με τη λογική του. Διαμορφώνει κατ' αυτόν τον τρόπο μια προσωπικότητα μονόπλευρη και μονοδιάστατη. Οι απόψεις που υποστηρίζει δεν τεκμηριώνονται με ορθά επιχειρήματα και δεν αισθάνεται την ανάγκη να αποδείξει όλα όσα πρεσβεύει με γνώμονα τη λογική. Επιπλέον, είναι εριστικός προς τους συνανθρώπους του, καθώς προσπαθεί πεισματικά να τους πείσει για τις απόψεις του και πολλές φορές χρησιμοποιεί ακόμα και αθέμιτα μέσα. Έτσι, το φανατισμένο άτομο δύσκολα μπορεί να συμβιώσει αρμονικά με τους συνανθρώπους του.

Τρόπος ανάπτυξης παραγράφου: _____

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

(6) Παρομοίωσαν τον άνθρωπο, δηλαδή κάθε μέλος της δημοκρατούμενης κοινότητας, με τα πετραδάκια του ψηφιδωτού. Το καθένα κρατά μέσα στην ατέλειά του το δικό του χρώμα και σχήμα. Το ένα συμπληρώνει το άλλο και όλα μαζί το σύνολο. Μέσα στο σύνολο και για το σύνολο έχει το καθένα τους την ξεχωριστή του θέση και παίρνει την αξία του. Το ένα δεν μπορεί να αντικαταστήσει το άλλο. Ωστόσο, αυτή η ανομοιότητα προσδίδει στο καθένα την αξία του. Αν όλα τα πετραδάκια ήταν όμοια κι απαράλλακτα το ένα με το άλλο, τότε το καθένα θα μπορούσε να αντικατασταθεί από τον οποιονδήποτε τυχόντα αντιπρόσωπό του. Το ίδιο παρατηρείται και στους ανθρώπους μέσα σε μια σωστή κοινότητα. Ο ένας δε μοιάζει με τον άλλον. Αν οι άνθρωποι ήταν τέλεια κι απαράλλακτα όμοιοι, τότε ο καθένας θα μπορούσε να αντικατασταθεί από τον άλλον, από τον οποιονδήποτε δηλαδή τυχόντα αντιπρόσωπό του.

Τρόπος ανάπτυξης παραγράφου: _____

(7) Μια συζήτηση με την Άλκη Ζέη είναι για όλους μια πνευματική και ψυχική απόλαυση. Για τους μεγαλύτερους είναι η προσωποποίηση των κατατρεγμένων αγωνιστών που στο όραμα μια δικαιότερης κοινωνίας θυσίασαν ατομικά όνειρα κι επιθυμίες. Για τους νεότερους είναι σύμβολο μιας γενιάς μύθου που περνάει σιγά σιγά στην ιστορία, αφού κυνήγησε την ουτοπία. Για τους φίλους της είναι μια γυναίκα συναισθηματικά γενναιόδωρη, με ανεξάντλητη διάθεση για ζωή. Μα πάνω απ' όλα, είναι για όλους μας η αγαπημένη συγγραφέας που, είτε γράφει για μεγάλους είτε για μικρούς, τα βιβλία της διαβάζονται και ξαναδιαβάζονται με την ίδια ευχαρίστηση όσα χρόνια κι αν περάσουν.

Τρόπος ανάπτυξης παραγράφου: _____

(8) Η γιαγιά κι ο παππούς στις περασμένες γενιές ήταν πιο κοντά στα παιδιά. Πρώτα γιατί ζούσαν μαζί με τις οικογένειες κι έπειτα γιατί δεν δούλευαν. Στη δική μου παιδική ζωή ο παππούς μου έπαιξε σπουδαίο και αξέχαστο ρόλο γι' αυτό και στα βιβλία μου ο παππούς έχει πρωταγωνιστικό ρόλο. Λυπάμαι που τα εγγόνια μου δεν γνώρισαν τον παππού τους γιατί θα είχαν πολλά να κερδίσουν. Όσο και να ζούσαμε μακριά εκείνος

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

θα έβρισκε τον τρόπο, όπως τον βρίσκω κι εγώ, να δημιουργήσει μια στενή σχέση μαζί τους.

Τρόπος ανάπτυξης παραγράφου: _____

(9) Η ποίηση μπορεί να διαιρεθεί αδρομερώς σε 3 μέρη : στην επική, στη λυρική και στη δραματική. Οι μορφές αυτές αντανakλούν τις πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες μέσα στις οποίες εμφανίστηκαν κι αναπτύχθηκαν. Έτσι η επική ποίηση εκφράζει τα ιδανικά κατά την εποχή της βασιλείας, ενώ η λυρική δηλώνει την ταραγμένη εποχή κατά την οποία η διακυβέρνηση των αριστοκρατών απειλούνταν από την ολοένα αυξανόμενη δύναμη της αστικής τάξης. Αργότερα, στα χρόνια της δημοκρατίας, δημιουργείται η δραματική ποίηση που έρχεται να εκφράσει τους πόθους και τις λαχτάρες του λαού.

Τρόπος ανάπτυξης παραγράφου: _____

Tips

Οι πιο συνηθισμένοι τρόποι/ μέθοδοι ανάπτυξης της παραγράφου είναι με:

1. παραδείγματα – ειδικές λεπτομέρειες	5. ορισμός
2. σύγκριση και αντίθεση	6. αίτια και αποτελέσματα
3. διαίρεση	7. αναλογία
4. αιτιολόγηση	8. συνδυασμό μεθόδων

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Αξίες για μια ζωή!

- ✓ Εξυπνάδα
- ✓ Κριτική Σκέψη
- ✓ Αυτοπεποίθηση

Βρες τον Καθηγητή σου! στο arnos.gr

Ο Καθηγητής - Δάσκαλος arnos.gr:

- ★ **Διδάσκει** μεθοδικά και οργανωμένα με το Τετράδιο Σπουδής.
- ★ **Καθοδηγεί** το Μαθητή να μαθαίνει βήμα - βήμα.
- ★ Οδηγεί στην **Αυτομάθηση**.
- ★ **Υλοποιεί** τους στόχους του μαθήματος.
- ★ **Πιστοποιεί** με διαγωνίσματα την πρόοδο του Μαθητή.

Γιατί επιλέγω Τετράδιο Σπουδής;

- ★ Είναι απαραίτητο διδακτικό εργαλείο βασισμένο στους στόχους του μαθήματος και τον τρόπο Υλοποίησής του.
- ★ Σε αυτό βρίσκεται το υλικό Διδασκαλίας για τον Καθηγητή και Μελέτης για το Μαθητή.
- ★ Το Τετράδιο Σπουδής σε συνδυασμό με το course οδηγούν το **Μαθητή** στην **Αυτομάθηση**.
- ★ Είναι το Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο πραγματοποίησης της **online διδασκαλίας με φυσικό τρόπο**.
- ★ Με αυτό **ενημερώνονται** άμεσα **οι γονείς** και **ελέγχουν την πρόοδο** του παιδιού τους.

Τετράδια Σπουδής για:

Γυμνάσιο

Μαθηματικά

Αρχαία

Γλώσσα

Φυσικά

13-15
ετών

